

ZINET.info

[На главную](#) | [Отчеты предыдущих конференций](#) | [Юмор от Zinet.info](#) | [Контакты](#)**РЕСУРСЫ ПОРТАЛА:**[Первая Всеукраинская научно-практическая конференция "Инновационный потенциал украинской науки - XXI век"](#)[Вторая Всеукраинская научно-практическая конференция "Инновационный потенциал украинской науки - XXI век"](#)[Почтовые индексы населенных пунктов Украины](#)**Новости Украины и Мира:**[Кореспондент.net](#)[Ъ: Виктор Ющенко собирает народ против Юлии Тимошенко](#)
Сегодня, 07:26[На посту госсекретаря США Хиллари Клинтон совершит первый зарубежный визит в Японию](#)
Сегодня, 07:02[На крупнейшем стадионе в Парагвае обрушилась часть трибуны: двое погибших](#)
Сегодня, 06:31[Обама подтвердил свое намерение быстро вывести войска из Ирака](#)
Сегодня, 05:58[С Ираном "нельзя обращаться, как с ослом" - глава МАГАТЭ](#)
Сегодня, 05:29**Украинский портал**[Отправка SMS](#)-Выберите оператора-
Номер абонента:

Сообщение:

[iaportal.com/Blocks](#)**Украинский портал**[Переводчик UA-RU-UA](#)

рус->укр

[iaportal.com/Blocks](#)**Украинский портал**[Курсы валют](#)

НБУ Коммерч

17/10 17/10

USD buy 5.04▲

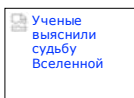
5.05 sell 5.07

RUB buy 0.20▲

0.20▲ sell 0.21

EUR buy 7.15▲

7.15▼ sell 7.25

[FINANCE.COM.UA](#)[iaportal.com/Blocks](#)**Украинский портал**[Новости](#)[Ученые выяснили судьбу Вселенной](#) - Новые расчеты заставляют ученых пересмотреть свои взгляды на то, какая судьба ожидает нашу Вселенную в конце ее жизни
21/12 09:00 [PRQua.com](#)
[отправить другу](#)[iaportal.com/Blocks](#)**ФІНАНСУВАННЯ ОСВІТИ В УКРАЇНІ****Бойко О. Ю.**

Україна, м. Чернівці, Буковинська державна фінансова академія

В данной работе рассмотрена динамика бюджетного финансирования в отрасль образования за последние годы. Также изменение расходов на образование, как от ВВП, так и от общих расходов. Представлены примеры традиционных и нетрадиционных способов финансирования заведений образования. Сделан анализ основных недостатков государственного образования и внесены предложения для решения данных проблем.

Бюджетне фінансування галузі освіти стає все більш актуальним. В суспільстві стає пріоритетною чітке усвідомлення того, що освіта – це сфера здійснення соціально-економічних інвестицій, що мають надзвичайно важливе значення для забезпечення сталого розвитку суспільства. Заслугує на увагу дослідження з питання бюджетного фінансування системи освіти вітчизняних науковців Величко А., Калько І., Каленюк І., Затуренської В., Дарманського М., Борбо А. і Жовтяка Є. та інших, а також російських вчених та практиків Селюкова А., Андєєва М., Куркіна Є., Балихіна Г., Лівшица В. Освіта не може розглядатися як сфера, що лежить тягарем на державному бюджеті, і не пов'язана з економічним розвитком країни. Теза "навчання впродовж життя", прийнята щодо освіти в Україні, має стосуватися не лише учнів, але й вчителів та вихователів. Потрібно створити умови, що б стимулювали викладача підвищувати власну кваліфікацію, працювати над собою. Звичайно, не останню роль має відігравати матеріальне заохочення, яке на сучасному етапі у державних школах майже відсутнє.

Об'єктивна необхідність бюджетного фінансування освіти зумовлена ще й тим, що діяльність галузі вимагає певної стабільності фінансового забезпечення, що вже закріплено законодавством України.

Діюче законодавство також є вагомим підґрунтям для того, щоб видатки на фінансування системи освіти з бюджетів усіх рівнів були значно вищими. Насамперед, Конституція України проголошує обов'язковість загальної середньої освіти, гарантує доступність і безоплатність дошкільної, повної загальної середньої, професійно-технічної, вищої освіти в державних і комунальних навчальних закладах. Таким чином держава визнає, що забезпечення права на освіту - турбота самої держави, і освіта має бути доступна для кожного громадянина держави. Закон України «Про освіту», який займає особливе місце в системі законодавства про освіту є зв'язуючою ланкою між Конституцією України та іншим масивом освітянського законодавства. Законодавство про освіту закріплює наступні положення:

1. Україна визначає освіту пріоритетною сферою соціально-економічного, духовного і культурного розвитку суспільства [1];

2. фінансування державних закладів освіти та установ, організацій, підприємств системи освіти здійснюються за рахунок коштів відповідних бюджетів, коштів галузей народного господарства, державних підприємств і організацій, а також додаткових джерел фінансування. Держава забезпечує бюджетні асигнування на освіту в розмірі не меншому десяти відсотків національного доходу [1].

Динамика бюджетного фінансування освітньої галузі за останні роки

Роки	Видатки на освіту	% від ВВП	% від загальних видатків
2000	7 076,2 млн. грн.	4,20	14,70
2001	8 583,3 млн. грн.	4,30	15,50
2002	10 459,8 млн. грн.	4,70	16,50
2003	12 691,8 млн. грн.	5,10	15,20
2004	15 444,2 млн. грн.	5,60	17,02
2005	16 569,6 млн. грн.	6,10	18,09
2006	17 652,3 млн. грн.	6,80	18,70
2007	16 421,9 млн. грн.	5,90	17,10
2008	16 856,5 млн. грн.	6,00	17,30

Таблиця 1

У таблиці 1 наведено видатки на освіту в процентному виразі від ВВП. Як бачимо, протягом останніх років видатки на освіту як від ВВП так і від загальних видатків змінювалися, але не так вже й суттєво. Вони коливалися від 4,2% до 6,80% (видатки на освіту від ВВП); від 14,70% до 18,70% (видатки на освіту від загальних видатків). І це в той час, коли з 2000 року в Україні, після десяти років зниження реального ВВП, нарешті почалося економічне зростання [4].

Загальновідомо, що економічно розвинені країни не заощаджують на освіті. Вони щорічно кардинально збільшують витрати на освіту з державного бюджету, забезпечуючи таким чином свій майбутній розвиток. Достатньо навести такі приклади: США витрачають на ці цілі –16%, Німеччина –12%, Франція –16%, Фінляндія – 7,2% від річного валового внутрішнього продукту. Участь

[Первая Всеукраинская практическая конфер "Инновационный пот украинской науки - X](#)[\(отчет\)](#)[Вторая Всеукраинская практическая конфер "Инновационный пот украинской науки - X](#)[\(отчет\)](#)

приватних фондів в фінансуванні системи освіти не перевищує 6% [3, с.75-84].

Традиційні способи прямого фінансування закладів завжди спричиняли стагнацію і відверте небажання вищих закладів освіти щось змінювати. У боротьбі з цим явищем розвинені країни винайшли варіант комбінованого державного фінансування, коли частина грошей видається регулярно з урахуванням кількості студентів і специфіки фаху, а решта - конкурсним чи комбінованим способом під конкретні наукові чи інноваційні програми з перевіркою їх виконання.

Ще менш традиційним на відміну від попереднього є механізм фінансування вищої освіти через студента. Він забезпечуватиме кілька-стадійну конкуренцію (студентів - за гранти чи ваучери, закладів - за студентів і гроші), максимальний вплив ринкових чинників на роботу вищої школи на швидке підвищення ефективності вищих закладів освіти та якості освіти [2, с.5].

Серед основних недоліків державної освіти слід відзначити:

- корумпованість;
- формальність освіти (наприклад, в багатьох регіональних освітніх закладах ступінь магістра отримують автоматично, без спеціальних іспитів);
- відтік кваліфікованих працівників через низький рівень оплати їх праці.

Щодо пропозицій з вирішення даних проблем, то варто зазначити, що потрібно здійснити:

- реформи у фінансуванні освіти;
- наближення до європейських стандартів освіти;
- вдосконалення законодавчої бази.

Український ринок освітніх послуг має всі передумови для розвитку, але обов'язковою умовою є реформи у фінансуванні освіти. Насамперед, за рахунок розвитку приватної освіти, а також залучення кредитів для навчання, створення та функціонування спеціальних накопичувальних та страхових фондів. Наш викладацький склад є досить кваліфікованим, проте без матеріальних стимулів, нормальної матеріально-технічної бази, доступу до інформаційних ресурсів та забезпечення учбовою літературою, спостерігатимемо відтік талановитих викладачів за кордон, або ж зростання рівня корумпованості, а відтак - диплом перетвориться з показника рівня освіти на показник рівня доходів.

Роблячи висновки освіти в Україні, слід зазначити, що проблем у цій галузі чимало. Проте є деякі аспекти, які потребують нагальної уваги: реформи у фінансуванні та менеджменті освіти. Вживаючи вираз "ринок освітніх послуг", слід розуміти, що якщо початкова та базова середня освіта є обов'язковими, то вища та післядипломна освіта є конкурсними, а в Україні зараз виникає реальна загроза знецінення диплому, перетворення його на папірець, що купується і продається.

Список літератури:

1. Закон України "Про освіту" - К.: Парламентське видавництво, 1999. - С.4.2.
2. Красняков Є.В. Державна політика та її законодавче забезпечення //Рідна школа. - 2006. - №6. - С.5.
3. Величко А.В., Калько І.В. Питання бюджетного фінансування закладів освіти. //Освіта Донбасу - 2007 - №5. - С.75-84.
4. <http://www.ukrstat.gov.ua> - Державний комітет статистики України.

